

TOIMENPIDEALOITE 192/2000 vp

Kotona lastaan hoitavan vanhemman eläketurva

Eduskunnalle

Tänä päivänä kotiin lapsia ja perhettä hoitamaan jäävä isä tai äiti tekee harkitusti keskimääräisestä poikkeavan valinnan. Tämän valinnan voidaan jopa sanoa olevan epätsekäs, mikäli otetaan huomioon se, millaiseksi kotiin jäävän sosiaalinen turva muodostuu.

Kotiäideille ja -isille, kuten muillekin kokonaan työelämästä poissa oleville henkilöille, tataan tällä hetkellä vähimmäistoimeentuloturva kansaneläkejärjestelmän kautta. Työeläkejärjestelmän tarkoituksena on puolestaan taata vakuutetun kulutustason säilyminen eläkeaikana. Lasten ja perheen hoitaminen kotona on raskasta ja vastuullista työtä, jota pitäisi kunnioittaa. Lastenhoidosta, pyykinpesusta, siivouksesta ja ruoan valmistuksesta kertyy työeläkettä vain ja ainoastaan, jos se tapahtuu kodin ulkopuolella. Kuitenkin tiedämme, ettei työ käytännössä ole yhtään erilaista riippuen siitä, tapahtuuko se oman perheen hyväksi vai kodin ulkopuolella esimerkiksi työsuhteessa.

Hallitusohjelmassa korostetaan vastuullista vanhemmuutta, turvallista kasvuympäristöä ja kasvua tasapuoliseen aikuisuuteen. Yhteiskunnan tulisikin todella kannustaa vanhempia vastuullisuuteen. Vanhemmille, jotka ovat valmiita jäämään kotiin hoitamaan lapsia ja perhettään, tulee taata myös valinnan edellyttämät taloudelliset mahdollisuudet.

Tänä päivänä puhutaan paljon lasten ja nuorten ongelmista, syrjäytymisestä ja häiriökäyttäytymisestä. Tutkimusten mukaan lapselle paras kasvuympäristö on koti ja paras hoitaja oma isä tai äiti.

Kotiin jäävän vanhemman eläketurvan parantaminen on kysymys, jonka ratkaisuvaihtoehto tulisi tarkkaan pohtia. Yhtenä vaihtoehtona on kansaneläkejärjestelmän sisälle rakennettava erillinen kotiäideille ja -isille kertyvä lisäeläke. Toisaalta kotiin jäävän vanhemman eläkekertymä voitaisiin sitoa myös töissä käyvän puolison työeläkekertymään tai kotiäidit ja -isät voitaisiin myös siirtää uusin järjestelyin ansioturvajärjestelmän piiriin. Ongelman ratkaisu ei kuitenkaan löydy yksilöllisestä eläkevakuutuksesta, sillä on otettava huomioon, ettei kaikilla perheillä ole tällaiseen vakuutukseen varaa. Mielestäni erilaiset ratkaisuvaihtoehdot pitää selvittää tarkasti ottaen huomioon erilaisten ratkaisumallien periaatteelliset ja lainsäädännölliset merkitykset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin selvittääkseen erilaiset vaihtoehdot kotiin lapsia ja perhettä hoitamaan jäävän vanhemman eläketurvan parantamiseksi.

Helsingissä 10 päivänä toukokuuta 2000

Marja Tiura /kok	Aulis Ranta-Muotio /kesk
Johannes Leppänen /kesk	Jukka Vihriälä /kesk
Osmo Puhakka /kesk	Klaus Bremer /r
Raija Vahasalo /kok	Rakel Hiltunen /sd
Jyrki Katainen /kok	Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Marjukka Karttunen-Raiskio /kok	Paula Kokkonen /kok
Antti Rantakangas /kesk	Kari Kantalainen /kok
Unto Valpas /vas	Margareta Pietikäinen /r
Leena Rauhala /skl	Kari Kärkkäinen /skl
Maria Kaisa Aula /kesk	Raimo Vistbacka /ps
Petri Salo /kok	Tero Rönni /sd
Pekka Ravi /kok	Harry Wallin /sd
Pekka Vilkuna /kesk	Arto Seppälä /sd
Pertti Mäki-Hakola /kok	Erkki Kanerva /sd
Irja Tulonen /kok	Lauri Kähkönen /sd
Toimi Kankaanniemi /skl	Veijo Puhjo /vas
Pekka Kuosmanen /kok	Pentti Tiusanen /vas
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas	Håkan Nordman /r
Leena-Kaisa Harkimo /kok	Matti Kangas /vas
Jouni Lehtimäki /kok	Pehr Löw /r
Lauri Oinonen /kesk	Ilkka Kanerva /kok
Marja-Leena Kempainen /skl	Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Risto Kuisma /rem	Timo Seppälä /kok
Jyri Häkämies /kok	Pertti Hemmilä /kok
Anneli Jäätteenmäki /kesk	Nils-Anders Granvik /r
Christina Gestrin /r	Säde Tahvanainen /sd
Jari Vilén /kok	Anni Sinnemäki /vihr
Eero Akaan-Penttilä /kok	Kirsi Ojansuu /vihr
Anu Vehviläinen /kesk	Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Kyösti Karjula /kesk	Jari Leppä /kesk
Hannu Takkula /kesk	Paula Lehtomäki /kesk
Päivi Räsänen /skl	Seppo Lahtela /kesk
Leea Hiltunen /skl	Ismo Seivästö /skl
Esko Kurvinen /kok	Ulla Juurola /sd
Jouko Jääskeläinen /skl	Matti Saarinen /sd
Markku Markkula /kok	Kimmo Kiljunen /sd
Jukka Gustafsson /sd	Tanja Karpela /kesk
Esa Lahtela /sd	Hannes Manninen /kesk
Anne Huotari /vas	Eero Lämsä /kesk
Lasse Virén /kok	Timo Ihamäki /kok
Riitta Korhonen /kok	Jari Koskinen /kok
Klaus Hellberg /sd	Kaarina Dromberg /kok
Sulo Aittoniemi /alk	Inkeri Kerola /kesk
Olli Nepponen /kok	Martti Tiuri /kok
Ola Rosendahl /r	Mirja Ryyänen /kesk

Virpa Puisto /sd
Tarja Kautto /sd
Matti Väistö /kesk
Pauli Saapunki /kesk
Seppo Kanerva /kok
Bjarne Kallis /skl

Kirsi Piha /kok
Juha Karpio /kok
Kari Myllyniemi /kesk
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Tuija Nurmi /kok
Markku Laukkanen /kesk